

Stručno mišljenje o stanju i prijedlozi za arheološke zbirke Muzeji i galerije Konavala

Izvršen je pregled dijela arheološke građe i muzejske dokumentacije te prostora (depoa) u kojem se građa čuva i utvrđeno je sljedeće:

Muzeji i galerije Konavala osnovali su Odjel za arheologiju i spomeničku baštinu Konavala 2016. godine. Smješten je u zapadnom krilu Franjevačkog samostana sv. Vlaha u Pridvorju, zaštićenog spomenika kulture kojeg Dubrovačka Republika gradi u prvoj polovici 15. stoljeća. Samostan se nalazi ispod naselja Pridvorje i kneževa dvora uz sjeverni rub konavoskog polja.

Muzej ima zaposlene dvije arheologinje (Helena Puhara i Jelena Beželj), te je građa primjereno deponirana i sređena te se kontinuirano radi na inventarizaciji građe. Treba napomenuti da je Muzej dobio trajnu pohranu građe krajem 2017. nakon čega je tek započeto s inventarizacijom.

Depo u kojem se čuva arheološka građa dobro je organiziran i sistematiziran. Prostor depoa je dostatan za trenutnu količinu arheološke građe, ali uz pretpostavku da će građa i dalje stizati u muzej, bilo bi dobro razmišljati o još jednom prostoru u koji bi u budućnosti mogla biti smještena studijska građa.

Predočena građa uglavnom je keramička, a manjim dijelom i metalna. Metalna se građa odnosi na predmete različite namjene izrađene prvenstveno od željeza i bakrenih slitina. Metalni predmeti su restaurirani i u stabilnom stanju.

U muzejskom depou su pohranjene veće količine uglavnom keramičkih nalaza s arheoloških istraživanja (najviše nalaza potječe s istraživanja utvrde Sokol). Mišljenje matičarke za arheološke zbirke je da se veći dio ulomaka keramike, koji su isključivo statistički relevantni za znanstvenu valorizaciju pojedinih nalazišta, izdvoje u studijsku zbirku, dok tek manji dio građe (uglavnom posebni nalazi – koji su već tako i izdvojeni od strane voditeljice arheološkog odjela) dobiva inventarne oznake.

Predlaže se da se keramički ulomci koji su prikupljeni pri površinskim pregledom terena (tzv. rekognosciranje) također izdvoje u studijsku zbirku.

Prijedlog matičarke je da se oformi Studijska zbirka u koju bi većim dijelom bila zavedena građa (uglavnom ulomci keramičke građe s arheoloških istraživanja i pregleda terena). Za dio ulomaka, koji su tipološki važni predlaže se inventiranje, s čim je arheologinja muzeja već i započela, pregledavši cjelokupnu građu koja se čuva u muzeju.

U Zagrebu, 14.12.2018.

Jacqueline Balen

Stručno mišljenje o stanju i prijedlozi za arheološke zbirke Muzeja triljskog kraja

Izvršen je pregled dijela arheološke građe i muzejske dokumentacije te prostora (depoa) u kojem se građa čuva i utvrđeno je sljedeće:

Muzej trenutno nema zaposlenog arheologa, pa je i stručna obrada građe znatno otežana, jer sve poslove radi jedina zaposlena djelatnica, koja ujedno obnaša i ravnateljsku funkciju.

Predočena građa uglavnom je keramička, a manjim dijelom i metalna. Metalna se građa odnosi na predmete različite namjene izrađene prvenstveno od željeza i bakrenih slitina. Dio metalnih predmeta je restauriran i u stabilnom stanju. Na dijelu predmeta potrebni su manji zahvati poglavito estetske prirode, dok neki predmeti zahtijevaju kompletnu konzervatorsko-restauratorsku obradu budući da nisu stabilizirani, a izvorna površina im je prekrivena debljim ili tanjim naslagama korozijskih produkata (ti predmeti uglavnom niti nisu inventirani).

Nadalje, u muzejskom depou su pohranjene i veće količine uglavnom keramičkih nalaza s arheoloških istraživanja Tilurija, Nutjaka, Čačvine i drugih lokaliteta. Mišljenje matičarke za arheološke zbirke je da se veći dio ulomaka keramike, koji su isključivo statistički relevantni za znanstvenu valorizaciju pojedinih nalazišta, izdvoje u studijsku zbirku, dok tek manji dio građe (uglavnom posebni nalazi – koji su već tako i izdvojeni od strane voditelja istraživanja i istraživački timova) dobiva inventarne oznake.

Potrebno je inventirati dio građe koja je otkupljena i/ili darovana i nalazi se u Muzeju već neko duže vrijeme (naročito metalna građa).

Predlaže se da se keramički ulomci koji su prikupljeni pri površinskim pregledom terena (tzv. rekognosciranje) izdvoje u studijsku zbirku.

Predlaže se da se depo u kojem se čuva arheološka građa pokuša drugačije organizirati radi lakše manipulacije: dio za studijsku zbirku / dio za inventiranu građu.

Predlaže se također da se pokuša pronaći još jedan prostor u koji bi u budućnosti mogla biti deponirana studijska zbirka (zbog pretpostavke da će arheološka građa s arheoloških istraživanja i dalje stizati u Muzej), a koji će služiti i kao skladišni prostor za sitni i krupni terenski alat, jer tu funkciju za sada ima prostorija u kojoj se čuva arheološka građa.

Za potrebe depoa bilo bi dobro nabaviti odvlaživač, dok ambalaže za pohranu građe ne nedostaje.

Iz pregleda muzejske dokumentacije, zapaženo je da Muzej ne posjeduje terensku arheološku dokumentaciju niti izvještaje s terenskih istraživanja koja je zajedno s građom trebala biti predana od strane voditelja istraživanja te uvedena u sekundarnu dokumentaciju.

Također je uočeno da za građu koja dolazi u Muzej s istraživanja obližnjih arheoloških lokaliteta nije zatražena trajna pohrana od Ministarstva kulture.

Kako je revizijom koju je Muzej proveo u ljeto 2018. godine ustanovljeno da nedostaje 15 inventiranih predmeta (dio se nalazio i u stalnom postavu), a podaci o tome ne postoje u muzejskoj dokumentaciji, savjetuje se da se ubuduće obavezno vode Knjiga ulaska i Knjiga izlaska za svu građu.

Potrebno je napraviti Strateški plan ustanove i Plan inventarizacije (prijedlog matičarke je da se oformi Studijska zbirka u koju bi većim dijelom bila zavedena građa / uglavnom ulomci keramičke građe s arheoloških istraživanja i pregleda terena).

Stručno mišljenje o stanju i prijedlozi za arheološke zbirke Muzeja grada Splita

Izvršen je pregled dijela arheološke građe i muzejske dokumentacije te prostora (depoa) u kojem se građa čuva i utvrđeno je sljedeće:

Muzej trenutno ima zaposlenu jednu arheologinju, koja je odlaskom u mirovinu druge kolegice preuzela i njezine zbirke.

Ustanovljeno je da je građa koja je pristizala u Muzej tijekom dugog niza godina terenskim istraživanjima uglavnom nesređena, pa se predlaže pregled cjelokupne građe – izdvajanje građe koju je potrebno inventirati, te prebacivanje većeg dijela keramičkih ulomaka u Studijsku zbirku, koju je potrebno uvrstiti u Pravilnik o unutarnjoj sistematizaciji.

Također se uočava problem ne postojanja arheoloških zbirki, jer je građa sistematizirana po materijalima (npr. veći dio arheološke građe nalazi se u Zbirci keramike i porculana). Kako je u toj zbirci inventirana uglavnom novovjekovna građa, predlaže se, ako je to moguće, oformljivanje Arheološke zbirke, ili još bolje Antičke i Srednjovjekovne zbirke, u kojima bi bila inventirana arheološka građa s arheoloških istraživanja. Zbirka keramike i porculana i dalje bi bila zbirka u kojoj se pohranjuje građa koja pripada novome vijeku.

Osim depoa u Muzeju, za koji se predlaže da se pokuša malo bolje organizirati radi lakše manipulacije: dio za studijsku zbirku / dio za inventiranu građu, pregledani su i Podrumi Dioklecijanove palače, u kojima su deponirani pokretni kameni spomenici i ostala građa s različitih arheoloških lokaliteta unutar i izvan perimetralnih zidova Dioklecijanove palače. Ta građa je popisana od strane Vedrane Supan. Popis, uz fotografiju, sadržava dimenzije i postojeće signature prisutne na spomenicima. Do sada je popisano 533 pokretnih kamenih spomenika te se za pojedine fragmente utvrdila provenijencija, pregledom objavljenih radova i uvidom u postojeću dokumentaciju ustanova koje su provodile arheološka istraživanja u Dioklecijanovoj palači. Prijedlog matičarke je da se zatraži trajna pohrana za navedenu građu te da se ona potom uvrsti u inventar Muzeja, što će s obzirom na već učinjeno biti dosta brzo napraviti. U tom bi slučaju bilo potrebno oformiti zbirku pod nazivom Zbirka kamenih spomenika.

U Zagrebu, 26.11.2018.

Jacqueline Balen